

NŐVILÁG.

HETILAP A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Előfizetési díj helyben kiadóhivatalból elhordva negyedévre 1ft. 15kr., félévre 2ft. 30kr., egészévre 5pft. —
 Vidékre postán vagy helyben házhoz hordatva negyedévre 1 ft. 30 kr., félévre 3 ft., egészévre 6 pft.

Szerkesztési iroda : Sebestyén-tér 3. szám. Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

UJ DECAMERON.

Száz novella.

JÓKAI MÓRTÓL.

IV.

Valdivia.

(Folytatás.)

III.

Egy napon kétszáz idegen férfi jelent meg Bria-Rocca városa előtt; csodálatos alakok, minőket itt nem láttak még soha. Arczok színe fehér és piros, állaikon és ajkaik felett hosszú fürtöket viselnek, miként itt csupán a tisztas bölények hímei; annál csodálatosabb még, a mi testüket fedezi; fejükön valami van, a mi hasonlatossá teszi őket a gombákhoz, a többi rész be van póálva bő, finom suhogású burkokba; azok bizonyosan valami nemes állatok bőrei lehetnek; vagy valami nagy virág levelei és szirmai, miket csak fel

kell öltetni. Azokon felyül ragyogó érczlapok vannak, simára kifényesítve.

A kétszáz lovag a chiliak bámuló csoportjai közt lovagolt trombita harosogás mellett Bria-Rocca királyi palotája elé. Ott a vezér felállítá lovagjait sorba, s beizent nagy tisztelettel a kazikához, hogy engedje őt szíve elé kerülni; az ő neve Valdivia.

Ekkor mondák ki legelőször azon a földön ezt a nevet : Valdivia.

Nem reszketett-e Chili földé, midőn először meghallá e nevet, nem árasztá-e meg folyamait, nem törtek-e lángokba régen alvó tűzhegyei? Óh nem. Csalat-

koznak azok, a kik azt hiszik, hogy a föld a népek anyja, a ki érez és sajnálkozik fia veszedelmén; a föld egy kaczér asszony, a ki örül az idegennek, s annak is csak úgy megnyitja keblét, átadja virágait, gyümölcsseit, mint másnak; a ki szerelmeskedik a jövevénynyel; kendőzi arcát az ellenség előtt, s régi hü társai sírjából is virágot terem azok gyilkosának.

A spanyol vitézek délczeg férfiak is voltak; mennyivel különbek a régi öslakóknál; minden a mi rajtuk van, ragyog, és fénylik; a nap meglátja magát fényes gombjaikban, s a szellőnek is tetszenek lengő szalagjaik. És mennyivel eszesebbek amazoknál? Egy darab foszlány által beszélni tudnak egymással; egy üres ércdarabból villámot tudnak küldeni, a hová akarnak; tudnak utazni a tengeren, és ismerik, a mi a távolban lakik; magas tornyos palotákat építenek kőből; vékony szálakból fényes köntöst szőnek, elvetett magból édes eledelt készítenek; — hogy is ne szeretné őket jobban a föld.

Bria-Rocca már hallá e fehér tündérek hírét. A hir olyan, hogy elszáll magában is, s Pizarro már akkor régen meghódítá Perut, a mit csak a Cordilérák havasai választanak el Chilitől.

Bria-Rocca szívesen fogadá Valdiviát; bevázta palotájába, leülteté a legszebb medvebőrre, s cocus-dió csészében hús cacao italt tett eléje, a mit olyan jól senki sem tudott készíteni, mint Satila.

Valdivia beszélt már a veresek nyelvén, megtanulta beszédjársukat is, együgyü hasonlítgató primitiv mondásaikat; úgy tudott beszélni, akár egy inka.

— Jámbor kaczika; szólt Bria-Rocchához, fehér testvérek jöttek hozzád, barátságos és erős kézzel jöttek, tele kézzel, egyik kezük tele fényes gyöngyvel, gombbal, a mi szép lesz hölgyeitek nyakára; tüzet rejtő itallal, a mi jó kedvet ad a szomorúnak, erőt a gyöngének, melegben hűsít, hidegben hevít; másik kezük tele van éles vassal, a mi bőr paizsaitokat átmetszi, s tüzetlövő

eszközzel, a mi messziről talál. Magatok válaszszatok, melyik kezünk kell? — Mi nem kérünk tőled egyebet, mint hogy add nekünk azt a kis hegyet, melyet neveztek Guelennek, hogy oda mi építhessünk magunknak egy kis hajlékot a Mapocho folyam mellett; gondold meg, hogy mit felelj rá?

Bria-Rocca hármat szítt a kék füstű hukából, s a mig annak füstjén keresztül nézett, meggondolta, hogy mit mondjon?

— Azt mondod, fehér testvérek vagytok, s jöttök teli kézzel; egyikben ajándék, másokban fegyver. Mi is így szoktuk fogni a majmot; egyik kézben a gyümölcs, másokban a dárda; mikor a gyümölcs után nyúl, akkor beleütjük a dárdát; — mi nem kívánjuk kezeitek adományát, sem a jobb kézből, sem a bal kézből; hölgyeink szépek gyöngyöik nélkül is; jó kedvünk van minden ital nélkül; s ha nektek élesebb fegyvereitek vannak, nekünk vannak erősebb karjaink, s ha ti löttök tüzzel, mi lövünk méreggel, és az is halált hoz. — Azért a Guelen hegyet, ha kéritek gyöngyért, vagy tüzitalért; azért nem adom; — ha kéritek éles fegyverrel, tüzes nyíllal; — azért sem adom; — hanem ha kéritek jó szóval, fogadással; egy jó szóért, egy fogadásért oda adom.

— Mi az a jó szó, derék kaczika?

— Hogy minket soha bántani nem fogtok; velünk békében éltek, és erdőinket el nem pusztítjátok.

Valdivia ígéretet tön a kaczikának, hogy jó testvérei maradnak, s a szövetség jeléül egy féltökhajból mind a ketten vizet ittak a Matocho folyamból, s azután összetörték a tökcészét s darabjain megosztottak; így megerősítve a fogadást, valamikép ama csésze darabjait közegyetértés nélkül össze nem rakhatják többé, épen úgy nem lehet egyiknek boldognak lenni, a nélkül, hogy a másik is akarja azt.

Végre kiszívták együtt a béke pipáját s elváltak egymástól.

Valdivia felült lovára; onnan szólt halkán vissza Bria-Rocchának.

— A fehérek addig fehérek, a mig nyájasak; de veresek, mikor megharagusznak.

Bria-Rocca hozzá gondolá magában.

(— Sárgák lesznek, ha meghalnak.)

Hanem ő nem szokott mindent elmondani, a mit gondol.

A spanyol lovagok eltávoztak; hanem hagytak maguk után egy nagy tömlöt, a mi tele volt bölcsesség italával, a hogy ők nevezték az indusok előtt a pálinkát.

Az indus vének követelték Bria-Roccától, hogy ossza ki közöttük e nedvet, hadd kóstolják meg mindnyájan, hadd legyenek ők is olyan bölcsék, mint a fehérek.

(— És olyan rabszolgák, mint a peruiak) gondolá utána Bria-Rocca, de nem mondta ki; mert a nagy Tao-Tum szellem megáldotta őt a hallgatás tudományával; hanem kiönteté a tömlőből a borszeszt egy nagy fateknőbe s oda állítá a körül a kíváncsiakat, hogy majd mikor ő jelt ad nekik, hajoljanak oda és igyanak belőle kedvük szerint.

Azzal meggyújtott egy hosszú kám-

forfa vesszőt, mely illatos fehér lánggal szokott égni, s megcsóválva azt feje körül, egyet suhintott vele a kitöltött nedv felé, s a nélkül, hogy az égő vessző hozzá ért volna ahhoz, egyszerre lángot vetett az egész teknő, s a csodálatos fehér átlátszó viz elkezdett kék sápadt lánggal égni a teknő egyik szélitől a másikig.

Az indiánok megrettenve ugrottak szélylyel e csoda tünemény mellől, mire Bria-Rocca vesszejével odacsapott a lángoló nedvbe, hogy az égő cseppek szétfrecscentek a meztelen testekre, mint tüzes sziporka; s azzal megragadva a teknő szélét, kidönté belőle az égő borszeszt, mely lángokat hányva folyott szét a futók lábai alá; kik keresztül gázolva rajta, magukkal vitték a lángot sarkaikon, lángot hagyva minden lábnyom után.

Soha sem kívánták többet a derék mapohinok, hogy a bölcsesség nedvét megkóstolják, s a spanyol calabasse nem birt rájuk azon megrontó varázsszal, mely többi rézszínű rokonaikat úgy elvesztegeté.

(Folytatása következik.)

Mit szeretnék?..

Mit szeretnék?.. Oh ne kérdezd!
Azt szeretném, a mi nincs.
A jelen csak multtá válva
Lehet visszavágyott kincs.

De nem álmok, nem az eltűnt
Ifjuság, és egyebek,
Miknek hervadt koszorúin
Sohajtásim lengenek.

Nem hivalgás, hiú pompa,
Korcs dicsőség, puszta hír,
A mi engem visszaesdő
Sovárgóvá tenni bír.

Fáj nekem, lásd, itt most élni,
Fáj kimondhatatlanul;
Csend a síkon, bú a völgyön,
Bérczen a fa lombja hull.

S akaratlan, öntudatlan
Jön s megejt a képzelet...
Százestendős sírokat nyit,
Kelti föl a hősokeket.

Olyan édes ismerős szók,
Ismerős arc, paripák...
Nyil borítja be a napot,
Színes sátrak a határt.

Dal a völgyben, harc a síkon,
Győzelem a bérceken — — —
Csalfa pára kép a multból —
Mért jelensz meg énnekem?!

Tóth Endre.

A szépről a szépekhez.

III.

Kapcsolatban az I szám alatt mondottakkal, azt állítom, hogy a szépművészet azon népeknél nyert legtökélyesebb idomot, melyekben a szenvedély nagysága a legmagasb fokot érte el, melyekben a szenvedély, mint izzó parázs a katlan tartalmát lángra gyújtá a szellem anyagát, a velőt, és e lángok a legemelkedettebb eszményképekké alakultak át.

Mig az érzelgősség önmagát emészto tüzeből legfőlebb csak eszmék, s ezek alakulásából szép dalok — lyra keletkezik, addig a szenvedélynek cselekvésre indító sarkantyúja képzelmi lényeket, fogalmakat testesítő idomokat, eszményképet alkot magának.

A sovár érzelgősség kebléhez szorítja szeretett eszményképét, a szenvedély maga fölé helyezi azt, és ebből származott a mythosz, a valódi, a legmagasb költészet.

A régiek nagyító üvege dúsgazdag lelkük sokszorozó képzeletében rejlett. A mi egünk egy végtelen kék üresség, — az ő egük a földnek milliomszorosan nagyító és szépítő visztükre volt. — Minden emberi, minden természeti dolognak hasonmása meg volt abban a hiba és az erény, az erő és a gyarlóság; a szép és rút, — de minden az égi nagyságban, fényességben.

Azért a mai költészet úgy áll a görögökéhez, mint a próza a költeményhez, a mesterség a művészethez.

A szenvedély vallását az érzellem vallása váltván föl: érezvén érzéki romlásunkat, megütöttük mellünket, s bevallottuk, hogy az ember nem lehet a legnagyobb eszmény, és az olimposzt, mely az eget a földdel összekapcsolta, megtagadván, azontúl a végtelenségben kerestünk nyugpontot, a hol azonban a képzelet alapzat nélkül, egyensúlyt veszve határozott alakok képzésétől elesett.

Messze vezetnének ez általánosságok, és mivel a példák legjobban ma-

gyaráznak, felhozok egy ókori költeményt, Aeschylosz „Lelánczolt Prometheusz“ című tragoediáját, és mindazokat, kik a szépmű iránt előszeretettel vannak, kérem, olvassák el azt, mivel magamról tudom, hogy iskolás koromtól fogva tiz évig hallottam emlegetni Aeschylosz nevét, mig végre csupán, kíváncsiságból elolvastam, mert nem akartam hinni, hogy ezelőtt ezer évvel olyat irhattak volna, mi a jelen izlés előtt unalmas ne legyen.

Az életben soha sem ért nagyobb csalódás. Ha eddig elragadott oly mű, mely az életet, az embert híven tükrözte vissza mindennapi fabáb alakokkal, úgy nem tudok nevet adni a hatásnak, midőn egy oly művet ismertem meg, melyben, úgy tetszik, mintha maga a világszellem mutatná föl azon nagyszerű terv rajzát, melynek alapján a mindenséget alkotta, a melynek szabályai szerint a világot örök időkig kormányozza!

Nagyszerűsége hasonlót e műhöz nem ismerek, és az Iliásznál is annyival tartom kerekesebbnek, mivel rövidebb, s a drámai szigorúbb és kétségkívül legtökélyesebb költői formában van írva.

Ha nehéznek tartjuk oly szobor vézését, mely fátyolba legyen takarva, s mégis fölismerhető legyen az alak jelentése, az arcz kifejezése — úgy az eszményítés leplében is híven festeni a valót sokkal magasabb feladat, mint a mindennapiság köntösében.

Hogy e mű értelmét egész mérvében felfogja valaki, ahhoz közönséges költői tehetségénél több kívántatik; de elég azt már a mai nap emberének csak — sejteni is.

Nem képzelhető oly szélső gyászvégtet az emberi életben, melynek ellenében a Prometheusz tragikai végtete megnyugtató ne volna. Ez a „Lelánczolt Prometheusz“ e nagy kérdésnek: mi a tragikum? — legtökéletesebb meghatározása, (definitiója).

Ezt a Prometheuszt, ugy látom, nem a tragoedia fogalma szülhette, hanem e Prometheusz szülhette a tragoedia fogalmát.

A jónak, vagy más szóval az igaznak örök küzdelme, testi bukása, de erkölcsi örökkévalósága: — a változó végzet segedelmével uralkodó, erkölcsileg bukott, de testileg uralkodó erő hatalom ellenében — ez a Prometheusz, ez a tragoedia fogalma.

Ez a fogalom számos jó tragoediában meg van fejtve, de ily nagyszerű példában sehol. Magok az elemek, tűz, víz, föld lég emberi alakban szerepelnek itt, s a catasztróf, mely itt kifejlik, e legnagyobb testektől számítva le a por férgéig — a világ kezdetétől annak végeig, más-más fordulatokkal s viszonyokkal, mindig egy és ugyanaz.

Csupán az alakok, csupán a képszerűtlenül nagyobb itt, maga az igazság, a törvény, mely e mű alapja, ugyanaz a mai életben is — és ezer évek múlva, — a mi sorsunk csak abban különbözik ezekétől, hogy a miénk — végtelenül kisszerűbb!

Az Okeánosz és Prometheusz közötti párbeszéd mutatja, hogy ama fogalmakon, melyek újabb időben a mi társadalmunkat lázba hozták, mint gyermeki fogalmakon, Aeschylosz már régen túl volt, midőn e tragoediát alkotta.

Minden üres szalmához hasonló, fenhéjazó főnek, fiatal és vén óriásainknak, kik néhány kukorica-fosztóba való verset pattogattak ki a publicum közé, s azt hiszik magokról, hogy a költészet ne továbbját érték el, azért nem is tanulnak semmit többé, — mi sem volna tanácsosabb, mint egy ily nagy mű gondos elolvasása — ha ugyan megértenék.

Mert én különben is azt hívő vagyok, hogy valamint hajdan a hadi- és országügyekben, ugy mostanság a művészetben is legtöbb kárt okoz nekünk ama szertelen öntúlbecslés, az a magabaférhetlenség, mely, amint egy egeret szült, magát azonnal hegynek látja, ha-

sonlót nem ismer, és a pálya elején megállapodik.

Költészetünk egyre pongyolábbá, hogy ugy mondjam lomposabbá válik, maholnap a rögtönző bohóc szerepéig aljasodik, alakatlan harlequinné, — mi onnan származik, hogy mielőtt valaki komolyabb szépet akar írni, elégnék tartja, ha tanulmányul (!) Paul de Kockot, legfőlebb Sue Jenöt átlevelezte. Ha nem találkoznak egyes ihlettebb, fölavatott szellemek, maholnap a mélyebb zeneköltők műveiben találhatunk csak valódi emelkedettebb költészetet.

Mai nap lángelme szüleményének tartjuk, ha valaki az életet, szennyében és rongyaiban híven eltalálja, az embert, utcai vagy csárdai mindennapiságában, koromvonásokkal lefreskózza, és az „élethü“, „lélektani“, „valószínű“ szavak a legnagyobb dicséretül vétetnek, mi épen annyi, mintha valamely katona azt hozza föl érdemül, hogy a mértéket megütötte. Az eszményítésre senki sem törekszik.

Történeti tragoediáinkban azon a nyelven beszélnek hőseink az „élethüség“ a „lélektan“ a „valószínűség“ szempontjából, a melyen a „Komlókert“ asztala körül szólunk, a hova némely fiatal óriás és vén gyerek az életet tanulmányozni jár, s ugyancsak teli is szedi fejét élettanulmányal.

Maholnap szép irmodort, szép nyelvet majd csak a programokban olvashatunk. De így eltérnék, ha folytatom, fölvevett tárgyamtól, a széptől — azért még röviden záradéku, foglaljon itt helyet a Prometheusz rövid meséje.

Prometheusz a titán, ki Zeüsz trónjára ülni segíté, túlságos emberszeretetétől ragadtatva, többet adott az embereknek, mint azt az istenek engedhetik, tüzet vett el számukra a naptól, s minden művészetre megtanította őket. Ezért, s mert Zeüszszel dacolni mert, Zeüsz öt megbünteti. Erő és hatalom, készséges szolgálói Zeüsznek, elhurcolják őt a föld szélére, hol Hephaesztosz öt egy sziklafalhoz lánczolja. Prometheusz némán türi, és csak midőn

kinzói eltávoztak, tör ki fájdalma panaszaiban, mire Okeanosz részvevő leányai s később maga Okeanosz is megjelennek, utóbbi mély sajnálatát fejezi ki sorsa fölött, s inti őt, hagyna föl a daczczal, s hajoljon meg a mindenható ellenség előtt. De hasztalan minden könyörgése, és Okeanosz kedvetlenül távozik. — Az okeanidák panaszos dalt hallatnak; Prometheusz felel, a sors örök törvényére czélozva, mely végre Zeüsz is megdöntendi, mire amazok az istentöli félelmöket fejezik ki. Megjelenik az örvöngő Io, Zeüsz szenvedélyének áldozata, kit Hera szerelemféléstől üldöz, s kinek Prometheusz elbeszéli szenvedése okát, s később ennek távoztával, mind hangosabban emeli föl szavát Zeüsz ellen, s végre leplezetlenül megjósolja Zeüsz uralkodásának

bukását. — Ekkor jö Hermes, az Isten követje, s kérdi annak nevében, hogy honnan fenyegeti urát a veszély. Prometheusz gúnyos daczczal felel, Hermes újabb kínokkal fenyegeti, de belátja, hogy ez mind nem használ. Prometheusz felhíja őt, hogy üttesse meg Zeüsz villámival, temesse a tenger és a föld alá, azért „öt (Prometheuszt) soha nem fogja megsemmisíteni!“ A fenyegetés teljesül, a szikla megrázkódik, menydörögni kezd, az elemek föllázadnak: Prometheusz alásülyed a sziklával a Tartaroszba!

Vajha e remek mű lehetőleg jó magyar fordításban is olvasható volna már! — Mi nem tartozunk azok közé, kik a szép nemet azzal rágalmazzák, hogy Aeschylosz nem volna számukra is a legszebb olvasmány!

Mirza Schaffy dalaiból.

I.

Mirza Schaffy könyelmű vagy,
S mint a lepke oly csapodár,
Reád minden lépten nyomon
Uj dal és uj szerelem vár.

— A nők mindenütt szeretnek
S én ezért oly hálás vagyok:
Hogy a ki engemet szeret
Mindegyikért élek, halok.

II.

Ha megtekintem szép kis lábaid
El nem gondolhatom:
Hogy annyi bájta miként birhatnak el?
Én édes angyalom!

Ha megtekintem szép kis kezeid,
El nem gondolhatom:
Miként üthetnek olyan mély sebet?
Én édes angyalom!

Ha megtekintem szép kis rózsaszád,
El nem gondolhatom:

Hogy egy csókot miként tagadhat el?
Én édes angyalom!

Ha megtekintem okos szemeid,
El nem gondolhatom:
Hogy meg nem értik mély szerelmemet?
Én édes angyalom!

Tekints reám! Szivem miként dobog!
Nyiltan bevallhatom:
Hogy hőbben, értted, senkié se ver,
Én édes angyalom!

Hallgass reám! Halld e szerelmi dalt!
Mint én panaszkodom,
Más ajka nem fog szebben zengeni,
Én édes angyalom!

III.

A mit a nap ragyog,
Mit szél és hab dalol,
A rózsák mit virít,
Mi az egekbe hat,
S mi onnét visszatér:
Az mind kedélyemben,
Az mind dalomban él.

IV.

Az Isten úgy akarta
Hogy a nap világítson.
S illatos virágmezőn,
Piros rózsa virítson.

Hogy a sík térség fölött
Magas hegyek álljanak;

Adott szellőt, vihart is,
S a madárnak tollakat.

Igy teremte az Isten
Sokalakú életet;
Nekem édes dalt adott,
Nektek pedig füleket.

Berecz Károly.

Eredeti divattudósítás.

Brüsszel, april. 1. 1857.

Kedves barátném! A téli divatok még mindig túlsúlylál bírnak a tavaszi öltözetek fölött, sőt ezeket egészen háttérbe szorítják.

A legnagyobb újságok közé tartoznak most a peluche-ruhák. Soha sem gondoltam volna, hogy e szép, de nehézkes és inkább ékesítésekre mint egész köntösre való szövét, még ruhákra is használtatni fog; pedig úgy van, s peluche-ből készítettnek most a legválasztékosabb öltözetek.

Azonban meg kell jegyeznem, hogy azokat nem viselik estélyek vagy nagy ebédek alkalmával, hanem reggeli látogatásokra, vagy reggeli concertekben.

Ékítésül e ruhákra, melyek mindig magas derékre szabotnak, gombkötő-munka használtatik leginkább. A szoknyára három — négy sor igen széles rojt varratik, s a derék és ujjak is rojttal s egyéb gombkötő-munkával ékesítettnek.

Nagyon viseltetnek most a kétszoknyás selyemruhák. Olykor mindegyik szoknyának más színe van: például, az egyik fehér, a másik rózsaszín; de nem általános e divat, s csak azok követik, kik a feltűnőt, a rendkívülit szeretik. Ellenben egyszínű, két vagy három szoknyára szabott selyemruhák, még az utcán is láthatók, kivált ha sötétek.

Ékítésül a fekete fénygyöngyök, bársonnyal vegyítve, nagyobb mértékben használtatnak mint valaha, s olykor fekete és fehér fénygyöngyök együtt képezik a ruha ékítését.

Ha kétszoknyás a ruha, akkor csak a felső szoknyát ékítik két felől, en tablier, vagy a mi még sokkal újabb és választékosabb en pente; azaz nem elől, kötényformán, hanem kétfelől, úgy hogy az ékítés kö-

rülbelől a csípőken van. — E neme a disztésnek most egyáltalában a legdivatosabb, s az ujonan Párisból érkezett tavaszi kelmek közt majdnem több ily ruha találtatik mint a volants-os.

Nagyon csinosak a hamuszín, barna vagy drapszín csikos és koczkás selyemruhák, melyeken kék, violaszín, zöld vagy rózsaszín disposition en pente látható; azaz melyeken a készült ékítés, kétfelől a szoknyán létezik. Azon nagy előnye is van e ruháknak, hogy nem igen drágák, mert 130—150 frankon már igen szépet lehet kapni; melynek csinálása nem is kerül aztán oly sokba, mert a szoknyára nem kell semmi egyéb ékítés, és a derékre is csak egy kis rojt vagy gombkötő-munka.

Sokkal drágábbak már a nehéz selyem, ugynevezett Pompadour-ruhák, melyek alapszíne kék, zöld, barna, stb., mig kétfelől, körülbelől félrófnyi szélességű hely be van töltve rózsa, vagy másféle virágfüzerekkel, chinéselyemből, mi igen gazdag ékítést képez.

Jönnek aztán a moire antique ruhák en pente, hol szép kék, zöld, vagy violaszínbén, kétfelől, két-két széles virágfüzér, fehér alapszínbén képezi a disztést.

A volants-os ruhákra nézve is igen sok szépet és ujat lehet látni. Itt is első helyen a Pompadour-ruhák; azaz oly ruhák, hol minden volant-on széles virágfüzér létezik, fehér alapszínbé chiné modorban beszöve, mig a ruha alapszíne drapszín, szürke, kék, vagy világoszöld, olykor rózsaszín is.

Vannak aztán fekete volants-os ruhák, nehéz sima selyemből, mindegyik volant-on széles csíkkal, moire antique-ből; s moire antique ruhák, mindegyik volant-on széles atlaczesíkkal.

Más, egészen új és igen szép selyemruhákat is mutattak nekem, chiné modorban dolgozva. Többnyire két szín vegyül bennök; például barna és lilaszín, szürke és lilaszín, világoskék és drapszín stb. A rajz virágfüzereket mutat, melyek változtatva a ruha két színében tűnnek fel.

Ezen ruhák nem igen drágák; áruk alig haladja meg a 150—180 frankot.

Vannak aztán koczkás és csíkos selyemruhák is; melyek szinte igen szépek és olesóbbak a chiné ruháknál. A csíkok igen szélesek, a koczkák igen nagyok, de ritkán mutatnak kiáltó színeket.

Nagyon viseltetnek az egyszerű kis koczkás selyemruhák, vagy volants-okra, vagy két három szoknyára szabva. Ha csak egy bő szoknyával bírnak, akkor gyakran en pente ékítettnek bársonnyal, vagy a ruhához jól illő selyemszalaggal. Ellenben a széles-csíku és nagy koczkájú ruhákat egészen ékítés nélkül szokták hagyni, kivéve egy kis rojt vagy gombkötő-munkát, melyet a derékon nem lehet nélkülözni.

A kalapok formája a nyáron is alkalmassint a régi maradand; csak hogy valamivel előbbre fognak nyulni a homlokra, s kétfelől is kissé hosszabbak lesznek. Egyébiránt ez csak hir; későbbben válik el, valósuland-e vagy nem.

Mindenesetre úgy látszik, hogy a chapeau Louis XIII. nem fogadtatik el általánosan, s mint eddig úgy azontul is, csak igen fiatal, csinos leánykák által fog viseltetni, s legfeljebb egy pár kaczer nő által, ki a feltűnőt s szokatlant keresi.

Sokat beszélnek minden körökben Rothschild kisasszony lakodalmáról, mely nemrég a londoni Rothschild pompás falusi lakában ünnepeltetett.

Az említett kisasszony rokonához, a párisi Rothschild fiához, b. Rothschild Alphon-

sehoz ment férjhez, képzelni lehet tehát, mi-kép a két, roppant gazdag család mindent elkövetett, hogy ezen ünnepet világhíressé tegye.

Az egész kiházásitási készüllet gyönyörű volt, s még szebbek s gazdagabbak a menyasszonyi ajándékok, melyek közül csak kettőt nevezek.

Legelső helyen állt egy asztali készüllet, tiszta aranyból s a legszebben s leggazdagabban dolgozva, úgy hogy valódi műtárgynak lehet nevezni.

A gyémántokról s egyéb ékszerekről nem is szólok, mert mindenki képzelheti magának ezeknek gazdagságát s izlésteljes elrendezését; hanem említék egy napernyőt, melynek párja alkalmasint nem létezik. — A napernyő maga a legfinomabb point de Bruxelles csipkéből áll, fehér selyemmel bélelve; pálczája pedig arany-kigyót képez, drága kövektől ragyogót, mely az ivar pálcza körül hajlong. Mindegyik halcsont végén egy-egy nagy tojásdad smaragd csüng, és egy nagy, tisztavizű keleti gyöngy.

A menyasszony gazdag point de Bruxelles csipke-ruhát viselt fehér atlaczruha fölött. A csipke-ruha helyenként fel volt szedve fehér marabouts, narancs s gyöngyvirág füzérek által.

Rothschild kisasszony dúsgazdag fekete haja be volt fonva sötét-kék bársonnyal, s a menyasszonyi koszoru narancs-virágból s gyöngy-virágból állt, míg gazdag point de Bruxelles fátyola majdnem sarkig hullt alá.

Tizenhat nyoszolyó leánya fehér tulle illusion ruhát viselt fehér atlaczruhák fölött. A tulle-szoknyák helyenként kék bársony szalagokkal voltak felszedve. Haj-éke e tizenhat szép leánynak fehér rózsákból és gyöngyvirágból állt, kék bársony csokorral, melyből tulle illusion fátyol folyt alá. — Isten veled kedvesem.

Jósika Julia.

A nő.

(Franciaiából.)

(Folytatás.)

E nézetek önkényt megmutatják az utat, melyen haladnunk kell, hogy a nők, hozzájuk illő kiképeztetést nyerjenek. Látjuk a tárgyakat, melyekre a női lélek fejlődését már az ifju korban irányozni kell.

Minden kornak, minden állapotnak

meg vannak terhei. Első kellék a nőben, hogy kötelességeit szeretni tanulja. Ez az egyedüli mód, mely által azoknak látszólag nehéz teljesítése megkönnyítettik. És egy nő, ki sohasem duzzog azért, hogy ennyi meg ennyi dolga van, mindig jó nő marad, bármily állapotba helyezze is őt az ég.

Elvont, száraz igazságokróli vizsgálódás, tudományos tételek megvitatása nem tartoznak a nők működési körébe. Minden, mi nem az ő teendőiket érdekli, a férfinak szolgáljon tanulmány tárgyaul, — ők legfőbb is csak a szépirodalomra szorítkozzának, mint mely az izlés nemesítését tüzi ki czélul.

A világ egy könyv, melyből a nő, ha rosszul olvas, bizonyára csak magának tehet szemrehányást. Napjainkban a fiatal leányok zárdákban neveltetnek, míg az anyák folytonos érintkezésben vannak a külvilággal. A régieknél ez megfordítva volt. A leányok, mint már említettük, részt vettek valamennyi nyilvános ünnepélyben és vigalomban, az anyák pedig csendes elvonulásban éltek. És mégis az erkölcsösség tán sohasem állott erősebb lábbon, mint akkor. Anyák! tegyétek leányaitokat legalább társalkodónéttokká! Adjatok nekik helyes értelmet, szűzies kedélyt, és ne rejtsetek el semmit előlük, mit pirulás nélkül láthatnak! Bálok, lakomák, játékok, olykor a színház is, mik ha ferde szempontból vétetnek föl, fiatal leánykák előtt annyi ingerrel birnak, — bátran feltárhatók romlatlan tekintetöknek. — Higyétek el, minél többször vesznek ez örömelekben részt, annál hamarabb fognak közönyösséget mutatni irántuk.

Mennyi zaj támad e nyilatkozatra minden oldalról! „Melyik leány lenné képes e veszedelmes példának ellenállani? Melyik tudná széttépni ama csábkötéléket, mely körülle fonódik, ha egyszer belép a nagy világba, s amaz édes benyomásoknak helyet enged szívében?“ Ez igaz lehet, de mielőtt e csábos képeket megmutattátok nekik, vajjon előkészítettétek-e őket annyira, hogy azokat minden további félelem nélkül megtekinthessék? Vajjon ugy festettétek-e le azokat előttök, mint a milyenek valóban? Tettetek-e lépést az iránt, hogy a csalódások ellen védve legyenek? Beleoltottátok-e fiatal szívökbe ama

nemesebb izlést, mely nem a kábitó morajban, hanem a valódi örömelekben talál gyönyörűséget? És micsoda eszközökhez nyulnatok, hogy őket a rosz utra vezető ferde izléstől megszabadítsátok? Fialat leányok, ha világba lépnek, anyjokban birják legelső vezetőjüket, ki gyakran kevesebbet tud, mint leánya, miből nagyon következik, hogy csak azon világításban mutathatja meg leányának a felmerülő új dolgokat, mint a mely szinben a gyermek maga látja. Az ő példája igazolja a leányt önmaga előtt, mert egy anya tekintélye elég mentség, elég ok arra, hogy az ellen semmi szó ne emeltessék. Mielőtt tehát az anya bevezetné leányát a nagy világba, állítsa azt előbb ugy a leány elé, mint az valóban mutatkozik.

Ki nyugalmas, házias életet akar élni, szükség, hogy azt jól ismerje, s már gyermekkorában érezze annak édességét. Csak is a szülői házban lehet izlést tanulni, tulajdon jövő családi életünkre nézve, és egy nő, ki tudja Isten miféle intézetekben, s nem anyja oldalánál neveltetik, sohasem fog gyermekei nevelésével sokat törődni. Nagy városokban csaknem egészen mellőztetik a csendes, házias nevelés. A társaságok oly napirenden vannak, és oly keverték, hogy otthon sincs menedék a visszavonulhatásra, maga az atyai ház is nyilvános összejövetelek színhelye lévén. — A nagyvilággali folytonos érintkezés miatt saját rokonainkat sem ismerjük meg többé; ugy fogadjuk őket mint idegeneket, s mi természetesebb, minthogy a családi erkölcsök egyszerűsége, hiányozván belőlök az édes bizalmasság, egészen odavan. Igy szíja a gyermek már az anyai tejjel a jelenkori élvék szeretetét magába, így teszi azon elveket is sajátjává, melyek napjainkban a vezérszerpet viszik.

Korunk sokféle nevelési rendszere nemcsak megkedvelteti leányainkkal a nagy világ örömeit, hanem szenvedélyeket, vágyakat is gyujt bennök elérhetlen dolgok után. Fialat leányok, kik megtanulták egyszerű erkölcsüket semmibe venni, nagy városokba sietnek, hogy a romlás egy kis részét ők is örököljék. Mert mi lehet utazásuknak más czélja, mint vetélkedni a nagy világ ama hölgyeivel, kiknek nemes vakmerőségét annyian bámulják,

s kik ezért ama kitüntető mellékezzimmel ruháztatnak fel, hogy „fővárosi hölgy.“ Vanak kivételek, mikor a leányka értelmes anyja vezetése mellett, mindezeket nem találja annyira vonzóknak, hogy általok egészen elragadtassék. Ámde a legnagyobb rész azt tartja, hogy a leány örökre el van temetve, ha magát e kábitó zajból a vidék valamely elrejtett zugába vonja. Innen van az, hogy aztán úgy festik le a fővárost előtte, mint valami eszményképet, s a leányka égő vágygyal siet annak divatját, modorát minél hamarabb magáévá tenni, hogy legyenek romok, melyeken késő napjaiban emlékezetét megpihentethesse. Hányszor lehet efféle kifejezéseket hallani: „ah térjünk vissza egyszerű falusi lakunkba, ne itt keressük e fényes palotákban a boldogságot, menjünk haza, ott-ott lehet azt csak megtalálni!“ Oh de mégis, melyik nő az, ki a nagy világ bálványai előtt mind a mellett meg ne hajtaná térdét, s örömet ne állana azok közé, kik ama bálványoknak áldozatot visznek?

Mindezzel azonban még nem az van mondva, hogy tehát unalmas leczkéztetésekkel, száraz tanításokkal halmozzuk el leányainkat. A folytonos leczkézés megöloje a nevelésnek. Sötét, komoly tárgyokról felolvasások csak gyüloletessé teszik a tárgyat is, meg azt is, ki azokat előadja. Nyájasan, lekötelezőleg kell előttök a rájuk váró kötelességeket föltárni, és nem kell bennök azon hiedelmet támasztani, hogy ama kötelességek nehezek és nyomasztók. Minden barátságatlan, redőbe szedett arcz eltünjön ilyen-

kor! A minnek szívhez kell szólni, szivből buzogjon az fel. Oly nehéz dolog volna, valakit azért szeretni, hogy szerettenessünk; magunkat szeretetre és tiszteletreméltókká tenni, hogy viszont megnyugvást és engedelmisséget találjunk? . . .

A nő hatalma az erényességen alapszik. Alig fejlődnek ki bájai, már uralkodóvá teszi őt lényének szentesége, s meghódít mindenkit ama szeplőtlen erkölcsösség, mely arczából, szeméből kisugárzik. — Van-e férfi, kinek érzéketlenségét a nő meg nem lágyítaná, kinek egész eddigi viselete meg ne változnék, midőn egy tizenhat éves szelid, hallgatag leányka áll előtte, arczán az ifjuság tavaszával, s viseletében a gráciák hódító ellenállhatlanságával? És e hódolat koránsem az érzékiségből, hanem a kedély legmélyebb fenekéből veszi származását.

Jaj azon időnek, melyben a nők leesnek a tiszteltetés eme fokáról, mert az a legnagyobb romlottságot vonja maga után. Nincs erkölcsös nép, mely hölgyeit ne tisztelte volna. Tekintsünk Spartára, az ős Németországra, Rómára, hol a hősök nagy tetteit nők tették magasztossá, hol a nők a haza atyjainak elhunytát nyilvánosan gyászolták meg, hol ezért fogadásaikat vagy panaszai orvoslását a köztársaság mindig is szenteknek tekintette. Minden nagyszerű változás nőknél találta legelső forrását. Nő volt, ki Rómának visszaszerzé szabadságát, nő vetett véget a decemvirek zsarnokoskodásának, és nő mentette meg ugyancsak a megszállott Rómát egy számüzöttnek kezei közül!

A h a j r ó l .

Egy időben, mikor hihetőleg a divatot a vénebb korosztály alkotta, az emberek nagyobb része, kiváltképen a tehetősebb osztály — színezett hajjal járt; csakhogy a hajjuk sem fekete, sem szőke, sem barna, hanem fölöttebb mocskos és kellemetlen módon fehérnek látszott — szóval az emberek hajporozták magukat.

E találmány kétségkívül vénektől származott, ez által akarván azt elérni, hogy olvasva az ifjuság között is elkeljenek.

Mai nap is festi haját sokkal több ember, mint gondolnók, de nem fehérre, hanem feketére, barnára, vagy szőkére, és pedig nyilván azért, hogy valamivel fiatalabbnak látszassanak.

Ha ez ügyesen vitetik végbe, vagyis úgy, hogy a csalódás tökéletes, azután pedig a festés nem nagyon költséges, és mi legfőbb, ha az egészségnek nem ártalmas, ez esetben megvallom, a fiatalítás és szépítés e módja előttem kevesbé tisztátalannak, és sokkal iz-

letesebbnek s czélszerűbbnek tetszik, mint ha az ember jelentős adag liszttel ruháit bepiszolja, mások szemébe port ver, és a molnárok s lisztkofák számát szaporítja.

E nézeteim nyilvánítása után legelsőben szólok a módokról, melyek szerint a haját sokáig épen, gazdagon és fényesen fenntarthatjuk, hogy parókát és festéket elkerüljünk; azután pedig azok vigasztalására, kiknek ez utóbbi szerekre van szükségük, elősorolom az eljárást, mely e tekintetben legajánlatosabb.

A haj ápolásában főelv: azzal egyszerűen, mesterkéletlenül bánni.

Szegény emberek, alacsony viskókban lakók, kik soha illatos olajjal vagy kenőcsökkel nem éltek, finom fésűket s keféket nem ismertek, rendesen tömöttebb s tartósabb hajjal bírnak, mint azok, kik rendkívül nagy gondot fordítanak arra.

Bár ez eset tagadhatlan, mindazáltal távol vagyok attól, hogy a tisztátlanság mellett szóljak, vagy a haj ápolásában a gondatlanságot ajánljam. — Csak a haj természetes növéseinek ártalmas szerfölötti nagy babrától akarom óvni azokat, kik saját vagy gyermekeik haját sokáig fönntartani óhajtják.

Minden nap egyszer, ha lehet kétszer, u. m. este lefekvés előtt és reggelenként jól kifésülendő a haj, előbb ritka, aztán sűrű fésűvel, vigyázva azonban, hogy az a fejbőrt ne karczolja, mi a haj növéseire igen ártalmas. — Ezután a lágy kefe használandó.

Óvakodjanak a nők hajaikat szorosan kötni, mert ez a haját gyökeréből tépi ki. A haj megkötésére jó széles fekete selyem kötszalagot kell használni, melyet azonnal ujjal felváltani, mihelyt ruganyosságát elvesztette.

Gyakori sütés fölöttébb ártalmas a hajnak, s elveszi szép színét; ha pedig már épen tenni akarjuk ezt kivételkép, úgy a vasat tűz helyett forró vízben kell fölmelegíteni.

Az igen gyakori nyírás szintén ártalmas a hajnak, mert a bőr erejét kimeríti. Legvalóbb bizonyosága ez állításnak, miszerint a nők rendesen később őszülnek s tovább megtartják hajaikat, mint a férfiak, és pedig azért, mivel a nők hosszú haját viselnek, míg a férfiak azt untalan nyirbáltatják. Még na-

gyobb bizonyítéka ez igazságnak az, hogy oly tájakon, hol a parasztnak hosszú haját viselnek, kevesebb kopasz főt találhatni, mint oly helységeken, hol a nép a hajnyírás szokását vette föl.

Ha azonban balitéletnek mondjuk azt, hogy a haj gyakori nyírás által sűrűbbé lesz, nem kevesbé szükségesnek tartjuk azt is, hogy időnkint a hajszálok végei elvágassanak. Férfiak ugymint nők havonként egyszer tegyék ezt, és pedig holdtöltekor. E szabály megtartásával eltávolítjuk a hajmolyok pusztításait. E hajmolyok igen parányi, láthatlan, de igen torkos állatkák, melyek a hajszálok végeit ketté szelik, hogy az villa alakot kap. Ha ilyenkor a haj vége el nem vágatik, úgy az nem nő többet, s végre kihull. E műtétel nőknél legjobban éles beretvával rézsut tartva történik, férfiaknál azonban ollóval, ügyes kéz általi nyirással.

Ha betegség következtében a haj kihullani kezd, azt igen rövidre nyirezni vagy leberetváltatni, nagy vakmerőség; mert megeshetik, hogy az többé nem nő meg. Legjobb ez esetben a haját tisztán tartani, s szorgalmasan fésülni. — Ha pedig valami szert akarunk alkalmazni, a nyárfa-ir (Pappensalben-Pomade) az egyetlen szer, mit aggodalom nélkül lehet alkalmazni.

A mi a kenőcsök s olajok használatát illeti, ezekkel óvatosan kell bánni, mert ezek kelleténél gyakoribb használata is ártalmas lehet. Erre nézve mihez tartást a haj és a bőr természete szab.

Ha száraz a haj, törékeny, cserepes és fénytelen, úgy ez jele annak, hogy kenni kell; ha ellenben fényes, puha és hajlékony, s természetes nedvességgel bír, akkor a kenőcsök fölöslegeseek, sőt ártalmasok.

Kivált pedig gyermekeket nem kell jókor a kenőcs használatára szoktatni, mert evvel gyakran a haj színének ártunk, s növést gátoljuk. — Különösen pedig szőke hajú gyermekekre nézve áll e szabály. Általában a szőke haj könnyebben el van olaj és kenőcs nélkül, mint a fekete, mert a szőke haj rendesen finomabb és lágyabb. Aztán kenés által a szőke haj sötétebb, majd világosabb foltokat kap, a mi aztán igen éktelen.

Azok, kik hajuk tulajdonságánál fogva

kénytelenek olajos anyagokkal kenni fūrteiket, jól teszik, ha erre fris mandula-olajat, akár fris marhavelőt, vagy sörtészsirt használnak, mely utóbbi a haj növését igen előmozdítja. Azon kenőcsök, melyeket az illatszerészek árulnak, igen ritkán frisek, és miáltalmasabb a hajnak, mint az avas zsir.

A kenőcsök fölött elsőséget adok a fris mandula- vagy maccassar-olajnak, mert a mandula-olaj üde, természetes fényt kölcsönöz a hajnak, míg a legjobb kenőcsök is túlterhelik azt, és csak kövérséget, de nem fényt adnak, e mellett pedig kivált nyáron, midőn a fej jobban izzad, avassá lesznek.

A haj természete határozza a vegyítendő zsir-anyag mennyiségét is; ha elég egy pár csöpp, akkor nem kell abból többet venni.

A haj leghamarabb őszül gyakori mosás által hideg vagy langyos vízzel, kivált, ha mielőtt jól megszáradt, a napsugárra megyünk vele. Kik szabadban sokat fürdenek s alábuknak, szintén a kora őszülést mozdítják elő. — Zuhany-fürdők, hidegviz-gyógymód, szintén ezt eredményezik, azért e fürdők használatánál elővigyázatul ajánlatos a szorosan lesimuló fejkötő viasztafotából, mely a hideget igen, de a vizet nem eresztí át. — A tengeri fürdőkben is jó ez elővigyázat.

Éles kefék és fésűk alkalmazása szintén általmas. Hogy pedig a lelki fájdalmak, gondok, a bánat és bonyolult kérdések fölötti gondolkodás, ijedség siettetik az őszülést, ezt mindenki tudja.

Nehéz fővegek, sisakok, csákók, szerfölött általmasak. — A szeszes italokkal való mértékfölötti élés tűzbe hozza a fejbört, s vesztí a haját, kivált pedig oly egyéneknél, kik a szeszes italtól arcukban kivörösödnek.

Ha a haj hullani kezd, három, négy langyos fürdő a fejbört izzadásba hozza, s eltávolítja ama gőz élességét, mely a kihullást okozta, mi ha már nagyobb mértékben jelen-

kezik, a fürdőkön kívül, akkor kétharmadrész fris mandula-olaj és egy rész borszesz-vegyítéssel este lefekvés előtt valamint reggel fölkeléskor kell bekenni, s emellett a fejet tisztán tartani.

Ha pedig már a fön egyes kopasz helyek mutatkoznak, de a haj kihullását — jól megjegyzendő — nem betegség okozta: ez esetben a hajnak leberetválása csaknem csalhatlan gyógyszer, minél következő eljárás ajánlatos: előbb ollóval a lehető legrövidebbre kell nyírni, azután 4—5 hétig várni, s ha ez idő alatt javulás nem látszik, a beretváláshoz kell fogni, s azt minden harmadnegyed nap ismételni. Ez ugyan kellemetlen mütét nálunk, bár vannak népek, melyeknél az egészséges főt is beretválják. E gyógmód ideje alatt parókát és pedig minél könnyebbet viseljük, s ezt is otthon fesztelen állapotban letegyük, s helyébe török feszt tegyük. — Nőknek e beretválási módszer csak a legutolsó esetben ajánlatos, s ők a paróka helyett fejkötőt viselhetnek.

Egyének, kik nehezen izzadnak s száraz törékeny hajuk van, havonkint egyszer mesterséges uton hozzák a fejbört izzadásba, lefekvéskor finom kendővel, a fölött viasztafotával, s legfölül egy foulard kendővel kössék be fejöket. Reggel a haj leszárztatik.

Ezelőtt 40 évvel, a keleten, sőt Perzsiában is rég ismert módja a haj festésének, Európába is átköltözött. De a legjobb hajfestő szerek, ha nem kellő ügyességgel és vigyázzal alkalmaztatnak, könnyen rosz következtetést vonnak maguk után. Legjobbnek bizonyult eddig a „Teinture liquide de Rimmel“, London, 39. Gerard Street, mely a londoni kiállításon érmet nyert. De ennek használatánál is szorosán az előirt módhoz kell ragaszkodni. Legjobban cselekszik az, ki vörös vagy szőke haját dió-olajjal keni, mely két esztendő alatt általom nélkül és tartósan barna szint kölcsönöz.

Nagy világ kis krónikája.

— A világ végérőli hir — mely junius 13-ikán az üstökös összeütközése által lenne megtörténendő — oly erős gyökeret vert némely félénkebb szivekben, hogy vannak he-

lyek, hol a földmívelők egészen fölthagytak a munkával, s a legbotrányosabb dologtalanságnak engedik át magukat. Némelyek egész a szélsőségig mennek. Egy 12 éves fiu Posen

tartományban csupán ebből félelemből beleölte magát a vízbe, másokat alig lehet a helybeli lelkészeknek némileg is megnyugtattani. Franciaországban már könnyebben veszik a dolgot, ott még ebből is tréfát csinálnak. Az eddigi röpiratokat ugyanis, melyeket Párisban a boulevardokon azon felirással árultak hogy június 13-dikán a világ bizonyosan el fog veszni, ujakkal cserélték fel, s ezek már sokkal megnyugtatóbb czimel dicsekszenek. A czimek így hangzanak: „A világ elsüllyedése 7 évvel későbbre halasztatott el.“ Lám, még az ilyen hajborzasztó dolgokból is divatot csinálnak.

— Hogy a hős, lovagias szellem nem halt ki még a francziákból, azt több eset bizonyítja. Brohan Augusta író- és színésznő egy czikkeért valamelyik lap által hevesen megtámadtatván, fiatal katonatisztek és íróktól rögtön számtalan levelet kapott, melyekben azok kijelentik, hogy ők a tisztelt művésznő ügyében kardot ragadva, bármikor készek a halállal szembezállani.

— Leonardos da Vinci gyönyörű festvénygyűjteményét a párisi louvre-i muzeum 35,000 frankon megvette. E gyűjtemény a megboldogult Vallardi tulajdona volt Majlandban.

— Bécsben némely papirkereskedésekben oly kék gallérokat árulnak, melyek papirból készítvék, s állítólag igen csinosak.

— III. Napoleon császár tíz ezer frank jutalmat tűzött ki annak számára, ki a jelenleg uralkodó selyembogár-betegség okait fölfedezi, s az ellen sikeres, végkép megszüntető, gyökeres orvosszert ajánl.

— Stambulban is derengeni kezd már a gázvilágítás hajnala. A Galata serai főbejárásnál már két hatalmas légszesz-oszlop állítottatott föl.

— A „Novedades“ című spanyol ujság rövid jellemrajzát adja a francia, angol és a német hölgyeknek. Természetesen, e jellemrajz is, mivel spanyol írta, azzal végződik, hogy a spanyol nő mindenek fölött áll. „A francia nő — mondja az említett lap — számításból megy férjhez, az angol nő szokásból, a német — szerelemből. A francia nő a mézes hetek végeig szeret, az angol nő egész életén át, a német — örökké. A francia anya leányát a bálba viszi, az angol nő a templom-

ba, a német — a konyhába. A francia nő képzelet- és szellemdús, az angol nő értelmes, a német — érzelmes. A francia nő izléssel, az angol izléstelenül, a német szerényen öltözködik. A francia nő cseveg, az angol nő beszél, a német itél. A francia nő rózsával kínál meg, az angol dahliával, a német — nefelejtssel. — A francia nő túlsulya nyelvében, az angol nőé fejében, a németé szívében van. És a spanyol nők? Oh ezek, véli a Novedades, valamennyinek mintául szolgálhatnak. Ők mindenben mesterek!“

— Páris nem hiába a leleményesség s a bizarrság hazája, épen úgy mint London a különczöké. Néha azonban a bizarrság és különczség alatt okszerűség is lappanghat. — Jelenleg Párisban egy társulat alakult, melynek czime: „Szőke hölgyek gyarapítását s ösztönzését célzó társulat.“ — Nem meglepő ötlet, s nem annyira vakmerő, furcsa vállalat-e ez, hogy szinte nem tud az ember hamarjában itélni akár okszerűsége, akár kivihetősége felől? E társulat hite szerint csak a szőkék a valódi szépek — kik pedig egy idő óta kihalni látszanak, azért kihalásukat az emberi szépség parancsolta kötelességből meg akarják gátolni. A társulat czime egy a tenger hullámai közül kibontakozó kékszemű Vénusz. Jelszava: Szőkék nélkül nincs üdv. Csupán szőke férfiak s nők vétetnek föl a társulatba. Rendszabályaikat titokban tartják. — Részünkről nem állítjuk, hogy a szőkék szebbek volnának a barnáknál; hogy azonban kevesbé veszedelmesek, talán általában hivebbek is — azt már Vörösmarty is hitte, mikor azt írta, hogy „a barna mind hamis.“

— Hume az éjszakamerikai bűvész rendkívüli dolgokat művel Párisban. Mondják, hogy még a híres Cagliostrot is fölülmulja. Azok, kik a szellemvilágnak a földi ügyekbe való avatkozásáról mitsem akarnak tudni, Humet igen nagy delejes erő birtokában lenni állítják. Mutatványai bebizonyítani látszanak, hogy a természettannak még csak ezután fog igazán nagy tere nyilni ama csodás tünemények fejtegetésére, miknél fogva csaknem igaznak valósul, hogy egy delejes tekintettel gyertyatartókat, butorokat lehet mozgásba hozni.

P e s t i é l e t.

Pest, apr. 1.

E gyanus napon sokan szobáikat őrzik; én azonban elgondolván, hogy az embert nagyobb aprilisbe úgy sem küldhetik, mint azon nap, midőn e világra született

— böles elszántsággal léptem át az étterem küszöbét pontban déli 12 órakor, szokásos villareggelimet elköltendő, — igen, mert e boldogabb multamból öröklött okszerű napi rendet még most is megtartom, nem törődve

azzal, hogy némelyek kölöncznek, vagy a társalmi fölszin (hant-crème) utánzójának neveznek, — természetesen, mert az okszerűséget nem látják ez életmódban, melyet én minden általam ismert osztálynak ajánlani mernék. Reggel egy kis löre, délben egy kis könnyed szeletféle, rá egy pohár sör vagy viz, és az ember nem veszi el reggeli üdeségét, nem kísérti álom, késő estig vidám, eleven marad, s akár dolgozik, akár mulat, e serein, e légies állapot mindkét esetben előnyére van. Esti hatkor aztán, letéve a napi jármot, átadhatjuk magunkat Ceres, Bachusz, Vénusz majdan Morpheusz szeretetreméltó, örök népszerűségü édes hamis istenek csáb-jainak. Mennyire szánom az emberiség nagyobb tömegét, mely délben torkigevés által tönkre teszi szellemi és anyagi eleveenségét — csupán azért, mert a régi megszokás ösztönből a déli harangszó varázsának ellen nem állhat. — Kár, hogy e mind a közmunkás-ságnak mind az életélveknek kedvezőbb napirendet minden ember, kivált nőtlen, nem követheti, legjobb akarat mellett sem. Pest még nem oly nagy város, hogy volnának benne vendéglők, melyekben esti öt hat óra közt ebédelni lehetne. — S mégis, magam is azon fajához tartozom a fővárosi lakosságnak, mely e kis fővároson kívül a szép haza semmiféle tündérvárában csak egy éjjel sem tudna meghálni, a nélkül, hogy másnapra vissza ne kívánkoznék e nagyot, világváros-dit játszó, tudtán kívül nyegle, kicsinyben mindent magában rejtő kis városba, mely azért következik mindjárt London után, mert ennyiféle elemek keverékét, ily csodálatos harlequint nem mutat föl többet a térkép.

Villareggeli után, kegyes leereszkedést, magasztos unatkozást, mélységesen bölcs fitymálást színlő ábrázattal lapszemlét tartok — vagyis csibuk mellett körül tekintek, mit dolgoznak a nemzet napszamosai?

Egyik nagyobb lapunk, a „M. S.“ érzékeny bucsút vesz a cz betűtől, s jövőre azt egyszerű c-vel irandja. — „Eljön majd az idő, mikoron hős Trója leomlik!“ — ezt idézte Polybiosz, Chartago pusztulásának nagy-szerű képét látva, s e sorok jutnak eszembe nekem is, midőn az ilioni harczt látom, melyben Iliion városát a magyar grammatica, Páris és Helénát a cz betű, az argosi görög hadát pedig a m. tudós akademia képviseli. És én jót merek jósolni az ostromlók seregének, kik a szép z-t, a c törvénytelen hitestársát, el akarják választani mindörökre, és ezért a körülvevett grammatikát mintegy huzsonöt esztendő óta ostromolják, s a mint eddig az ostrom foly, lehet remélni, hogy e század sem lesz meddő a magyar történetben, s lesz egy diadal, maradandó sikerü, kiható

a jövő századokra. — Patroklosz (a dicsőült Nagy Ignác) ugyan elesett, de a harc már most annál elszántabban folytattatik, a faltörő journalisták egy-egy árkot foglalnak el, — még néhány évtized, azután elkészül a terv, az óriási fa-ló; azért nem kell bántani az érdemes akademiát, hogy most hallgat, ő mostan cselet használ, egyszerre majd csak előront, mikor a ló benne lesz Iliionban, — és akkor azután — dárdavető Priamosz és népe kipusztúl!

E nagy eseményre jónak láttuk szép olvasónőinket előkészíteni. — Hogy azonban a harc még néhány évtizedig eltart, azt egy akademikusnak (Bugáth Pál) a mult ülésen tartott előadásáról következő idézet is gyaníttatja: „A szócsintan menybéres vállalat, mely abeszü jégrezőnek javárlik ugyan, de melynek alkalmazását botonu híjeszü akolbulítani inkább, hogysem helyriteni akarná. Az égbelés a hú kézbittményt szülejtőlíti, ezt a tudománytulók nyelvészajbulásig nem szeretik.“ — Ezt már csak azért is ide jegyztük, hogy szépeink a m. akademia működéséről, küzdelmeiről, mint nemzeti közügyről, szintén tudjanak valamit, — a ki pedig rébuszfejtésben gyönyörködik, a főnebbi sorokat képtalány helyett veheti, megfejtését az akademiai jelentésekben föltalálhatni.

Tegnapelőtt egy estélyen voltam, miről csak azért is megemlékezem, hogy az ott voltak találgathassák, ki lehetett közöttük az — áruló? Mintegy 20—25 szakmára, korra, széptani bölcséleti s gyakorlati nézetekre, jövedelemre életmódra s még tudja mi félére egymástól különböző író volt jelen. Megvallom, kissé roszul kezdetem érezni magamat, ennyi szellem, ennyi démon között. Vagy két óra hosszat étel és bor nélküli rettenetesen higgadt állapotban beszélgettek, kizárólag a szép művészetről; örömeztőbb lettem volna a purgateriumban. Én, ki minden más társaságban a beszéd fonalának korlátlan vezére voltam, itten hallgatva kellett ülnöm egy karszék árnyékában, hol mozdulni sem mertem, nehogy észrevegyék, mikép én is itt vagyok, és nem beszélek, nem merek beszélni! Egy rendíthetlen nyugalmu regényíró, meg egyszerűfejű történetbuvár oly tiszteletgerjesztő tudományossággal, oly szédítő bölcseséggel vitáztak, hogy a hátam is borsózott bele. Az a regényíró oly hidegvérrel bonczolta az emberi szíveket és veséket, azok különféle bűneit oly találón rajzolta, hogy ha épen rám nézett volna, azt hittem volna, hogy rólam beszélnek, s alássan bocsánatot kértem volna. Az a történetbuvár pedig ugy tetszett nekem, mintha a Sz.-Gellérthegy szólamlott volna meg, s beszélne ezer éves élményeiről. De végre kiszabadultam e szorult helyzetből.

Két kis fodros fejű kezdő poéta összeállt előttem, s oly csókolnivaló boldog tudatlansággal hadart össze-vissza mindent az élet gyakorlati oldaláról, hogy én meg nem foghatam, mint lehet az, hogy e két szép gyermek ennyire fölnevelkedhetett, a nélkül, hogy valahol izzó fejét, vagy legalább orrát be törte volna, — és kíváncsi voltam, vajjon az asztalnál majd a bort szájuk helyett nem a fölköbe öntik-e? De a mint később tapasztaltam, az ivás gyakorlati oldalával tisztában voltak. Csupa öröm, szeretet volt mindakettő, csókolták, lökdösték egymást, s én magam is majd agyonszorítottam őket, mikor a két ész és tudományzsarnokra élceket szórva titokban összevinyogtak. — Hanem aztán az evés után elszabadultam én is lánczaimról. Száraz elméletek helyett az élet zöld fájára tért át a

beszéd, s az egész kör egyszerre csak oly közönséges mindennapi ember lett, mint én vagy más; körülnéztem, s amint láttam, hogy e magasztos lény kivétel nélkül mind csak úgy eszik és iszik, azután pedig még dühösebb mámort kap, mint én — utóbb elakar- tam hitetni magammal, hogy talán ha megpróbálnám, én is tudnék verseket írni, azért középök vegyültem, vitába keveredtem velük, s különös, hogy mindenben igazat adtak, megéljenztek, szellemdúsnak, sőt lángésznek neveztek. Próbáltam aztán igen ostobát mondani; és azt még nagyobb furoréval helyben hagyták. De már erre aztán oly zavarba jöttem, hogy többé okosat sem szóltam, hanem kalapomat véve távoztam, s lemondtam a versírásról.

Társaséleti és szépműi szemle.

— A hivatalos „B. H.“ Ő cs. kir. Főlségeik utazásának következő programját adja: Május 4-kén d. u. 4 óra tájban legmagasb megérkezés hajón, s ünnepélyes bevonulás Pest-Budára. — Május 5-től 11-ig Ő Felsőgeik legkegyesb mulatása Budán. — 12-én: Legmagasb utazás Isaszegen át Jászberénybe; — 13-án: Szelén és Czeglédén, s onnan vasuton Kecskeméten át Szegedre; — 14-én gőzhajón Körvtélyesre, aztán Holdmező-Vásárhelyen át Gyulára; — 15-én a közelebbi Körös-szabályzási munkálatok megtekintése után Szalontán át Nagy-Váradra; 16. és 17-én legmagasb mulatás ugyanott; 18-án legmagasb utazás Ujfalun át Debreczenbe; — 19-kén Nyiregyházán és Tokajon át Tarczalra; — 20-án Tokajból vizen Luczig, onnét Miskolczra; — 21-kén Szikszón át Kassára, ott — 22. és 23-án legmagasb mulatás; — 24-én Eperjesre, — 25-én Szepesvárallyán át Lőcsére; — 26-án Straczena és Dobsinán át Rozsnyóra; — 27-ikén Tornallyán át Rimaszombatba; — 28-kán Putnokon át Egerbe; — 29-én Gyöngyösön át legm. visszatérés Budára s ott legm. mulatás június 12-ig; ez idő alatt azonban két napi kirándulás, és pedig első nap Vörösváron át Esztergamba, hol Császárné Ő Felsőge az éjet töltendi, vagy azonnal gőzhajón visszatérend; Császár Ő Felsőge az éjt Ipolysághon töltendi. A második napon Ő Felsőge visszatérése Balassa-Gyarmaton és Váczon keresztül Budára. Június 11-dikén Ő Felsőgeik részt veendnek az Urnapi ünnepben, mely a legfényesebben fog megtartatni. — 13-án a legmagasb utazás folytatása, és pedig Velenczén

át Székesfehérvárra; — 14-ikén Palotán és Zirczen át Veszprémbe; — 15-ikén Füreden át és a Balatonon Keszthelybe; — 16-dikán Kapornak és Z.-Egerszegen át Körmendre; — 17-dikén Szombathelyen és Kőszegen át Sopronba; ott 18. és 19-én legmagasb mulatás; — 20-án Nagymartonon és Fraknón át Kismartonba; — 21-ikén délután Pozsonba, ott 22. és 23-dikán legmagasb mulatás, mire Ő Felsőgeiknek a császári székvárosba visszatérése következik.

2 — A nemzeti muzeumban egy oly kiállítás is lesz, mely kivált olvasóinkat nagy mértékben érdekelheti. Ez női kézművek kiállítása lesz, melynek programját legközelebb közölni fogjuk.

3 — Legraine kisasszony, a várva várt híres táncművésznő, rövid idő múlva megérkezik, s mint a H. írja, Aranyvári Emilia, ha az igazg. kívánná, vele egy pas de deux-ben kész föllépni. Mi ezt semmi esetben sem javasoljuk. Legyen bármelyik jobb, egyikre a kettő közül kellemetlen volna a verseny, valamint a közönség gyöngédsége is zavarba jőne, akár a vendéget, akár a magunk művészt kedvezőtlen ítéletnyilvánításával bántani. — A verseny akkor is meg van, ha Legraine k. a. száz mérföldre van tőlünk, az összehasonlításhoz pedig nem szükség, hogy egyszerre együtt lássuk őket — ezt csak a nehézkes emlékező tehetséggel bíró, vastagabb koponyájú emberek kívánják.

4 — Balogh Ist., legidősb élő színészünk, ez idén tartandja színművészi ötven éves arany menyegzőjét; az aradiak, hir szerint, becses emlékekkel akarják őt e napon megtisztelni.

Előfizetés a „NŐVILÁG”

czimű hölgydivatlap, jövő évnegyedi folyamára.

Hangos ígéretek helyett röviden csak annyit legyen szabad mondanunk, hogy ha a hirtelen kezdeményezés akadályai között is — itélve az egyre gyarapodó részvéből — igen tisztelt olvasóink megelégedését kinyerni szerencsések lehetünk — azt még nagyobb mértékben kiérdemelni jövőre nem csak hathatósan ösztönözve, de az idő és gyakorlat által teljesen meghódított eszközökkel képesítve is vagyunk.

Kül- és belföldi műintézetekkel egyezkedés sikere folytán ezentul az eddiginél gyakrabban adandunk részint divatkép, részint mintarajz, vagy egyéb műbeccses mellékletet.

Az első négy szám második kiadása pedig lehetővé teszi, hogy újabb, az egész évi folyamat birni ohajtó előfizetőknek is teljes számú példányokkal szolgálhassunk, azért ezuttal előfizetést nyitunk :

Évnegyedre (apriltól junius végeig) postán küldve	1 ft 30 kr.
Félévre (januartól juniusig)	3 „ — „
Egész évre (januar decemberig)	6 „ — „

Tíz előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

Az előfizetési öszletek a kiadó-hivatalhoz (egyetem-utca 4. sz.) intézendők.

Heckenast Gusztáv, kiadó tulajdonos. **Vajda János**, felelős szerkesztő.

H I R D E T É S E K.

H ö l g y e k s z á m á r a !

GERMAIN VILMA

ujonnan nyitott hölgyipipere terme.

(Józseftér Grossféle ház 11. sz. a. 2-ik emelet.)

ajánlja a tavaszi évszakra legújabb és legdíszesb párisi és bécsi divatu női kalapjait,
(2—3) salon- és házi-fejkötőit és fejdíszzeit a legjutányosb áron. (16.)

Az angol nyelvet

tetszés szerint magyar, német, vagy francia nyelven alaposan tanítani ajánlkozik lakásán
vagy azon kívül is. **Burián János**,

(1—3) (17.)

Pesten 3 dob-utca 1. sz., földszint 4. sz.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS

a MAGYAR SAJTÓ

czimű nemzetgazdasági s politikai közlönyre.

Ismeretes lévén már e lapnak programja, mely a nemzeti lét ápolásában, a nemzeti mivelődés emelésében, s a nemzeti gyarapodás eszközeinek terjesztésében öszpontosul; ismeretes lévén továbbá azon fényes koszorúja hazai íróinknak, kik e lapot közremunkálásukkal támogatják, s kik ugy szólván a hazai tudományos és politikai képességek s nevezetesb irodalmi erők öszlegét foglalják magukban; — a tisztelt közönség további meleg részvétének buzdítására feleslegnek hisszük egyebet mondani, hogy a lap belértékének s fel- és lefelé való hatása emelhetésének legfőbb feltétele maga az általános részvét, mi a lap árának leszállítása után többé áldozatnak nem nevezhető.

Előfizetni lehet postán évnegyedre (april—juniusig) 4 forinttal, —

Buda-Pesten : házhozhordással 3 ft 24 kr.

Az előfizetési pénzek a „Magyar Sajtó” kiadó-hivatalához (Pest, egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Tíz előfizető után egy ingyenpéldáayal kedveskedünk.

(1—3) (18.) **A „Magyar Sajtó” kiadó-hivatala** (egyetem-utca 4. sz. a.)

Rendes heti divat-tudósításokkal
báró JÓSIKA JULIÁTÓL.

Szerkeszti
VAJDA JÁNOS.

Kiadó-tulajdonos
HECKENAST GUSZTÁV.